

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

TÜRKONFED BAŞKANLAR KONSEYİ TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

21 Nisan 2009

Mardin

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Bakanım, Sayın Valim, TÜRKONFED'in Değerli Üyeleri, Saygıdeğer Katılımcılar, Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ile selamlıyorum. TÜRKONFED'in Başkanlar Konseyi'ne ev sahipliği yapan Mardin Sanayici ve İşadamları Derneği mensuplarına, Başkan Nasır Duyan ve DOĞÜNSİFED Başkanı Tarkan Kadooğlu'nun şahıslarında teşekkür ediyorum.

Değerli katılımcılar,

Gelişmiş ülkelerin mali sistemlerinden başlayıp, hızla küresel reel ekonomiye genişleyen krizin etkilerini, her geçen gün daha fazla hissediyoruz. Tüm dünyada büyüme tahminleri aşağı çekilmekte. Uluslararası kurumlar, 2009 yılı için dünya ekonomisinin büyümesini sıfır düzeyinde tahmin etmekte. Aynı tablo ülkemiz içinde geçerlidir.

Nitekim 2009 için, uzunca bir süredir anlamını yitirmiş resmi öngörüler, geçtiğimiz günlerde revize edilmiş ve 2009 büyüme rakamı eksi yüzde 3,6'ya çekilmiştir. Bu küçülmeye bağlı olarak, dış ticaret verilerinin de içinde olduğu tüm göstergeler 2009-2011 döneminde önemli değişikliklere uğramıştır. Gecikmeli revize, beklentilerin daha gerçekçi bir şekilde oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. Fakat bu derecede bir küçülmeyi bile tutturabilmek için çok önemli politika tercihlerine ihtiyacımız olduğunu unutmamalıyız.

Öncelikle, iç talebi destekleyici kontrollü para ve maliye politikalarına devamın esas olduğunu belirtmeliyim. Ancak, bu tercih, orta dönemde kamu maliyesinde kalıcı bir zafiyete veya artık kurtulduğumuzu düşündüğümüz enflasyonist bir sürece Türkiye'yi yeniden sürüklememelidir.

İç talebi arttıracak önlemler önceliğimiz olmalıdır. Bu kapsamda özellikle istihdam kapasitesi fazla olan seçilmiş bazı sektörler için uygulanacak destek programları, artan faaliyetle birlikte vergi gelirlerini de artıracak ve kamu gelir kayıplarını sınırlayacaktır. Keza, düşen faiz oranları ve ihracat kredilerinde sağlanan esneklikler de arz yönünde ve ticaretin finansmanında bazı kısırdanmaları sağlayacaktır düşüncesindeyiz. Aynı çerçevede, Kredi Garanti Fonu'nun kaynaklarının ve fonksiyonlarının geliştirilerek bir an önce devreye sokulması, finans sektörü ile reel sektör arasındaki kredi akışkanlığının artırılmasına önemli katkı sağlayacak. Kriz sonrası firmaların finansal yapılarında oluşabilecek hasarı sınırlayacaktır.

Tabii, tüm bu talep ve arz yönlü politikalar, ancak, IMF destekli bir bütüncül makro uyum programı ile anlam kazanabilecektir. Çünkü 2009 ve 2010 yılları, hem kamu mali dengesinin sürdürülebilirliği hem de sistemin ihtiyaç duyabileceği yabancı para arzı açısından kritik yıllar olacaktır.

2007 yılı itibariyle bozulmaya başlamış olan bütçe yapısı, bugün itibariyle, sağlıklı bir harcama reformu ve sürdürülebilir bir finansman yapısına ihtiyaç göstermektedir. IMF destekli bütüncül bir makro uyum programı bir yandan talep artırıcı politikaların bütçe dengesine olan etkilerini normalize edecek, diğer yandan artık ertelenmesi mümkün olmayan bir dizi mikro-yapısal önlemin gerçekleştirilebilmesi için anlamlı bir nefes alma dönemi yaratacaktır.

Değerli katılımcılar,

Türk ekonomisinin verimliliğini ve rekabet gücünü arttıracak mikro politikalar, enerji arz güvenliği, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, öngörülebilir orta vadeli bütçe anlayışını kurumsallaştıran “mali kural” düzenlemesi, özerk bir gelir idaresi, kayıt-dışı ile mücadele yüksek ve sürdürülebilir büyümeyi sağlayacak gerçek unsurlar olma özelliğini sürekli koruyacaktır.

Bu yapısal önlemlerin gecikmesi durumunda, kriz sonrasında da, Türkiye ekonomisi vasatı büyüme oranlarında kalacak veya yüksek büyüme oranları için yeni bir dış dalgayı beklemeye koyulacaktır. Yani ekonomik büyümeyi, temelde etkileyecek unsurları hiç bir zaman kriz koşullarının arkasına öteleme lüksümüz yoktur.

İçinde bulunduğumuz küresel krizden çıkışı belirleyen bir diğer temel konu, G20 ülkelerinin kararlı ve samimi tutumu ve ülkelerin koordinasyon içinde, korumacılık ve müdahalecilik gibi kolaycı tercihlerden uzak durmasıyla yakından ilgilidir.

İyimser bir senaryo ele alırsak; krizin etkileri, dünyada 2010 sonunda, Türkiye de belli bir gecikmeyle 2011 sonunda hafifleyecektir. Ancak uzunca bir süre, yakın geçmişte tecrübe ettiğimiz yüksek büyüme oranlarını yakalayabilmek güç olacaktır.

2009 yılının ilk çeyreğinde sanayi üretimi %20'nin üzerinde daralmıştır. Bu eğilimin Mart ayında da devam ettiği bilinmektedir. 2009'un ilk çeyreğinde ekonominin %8 civarında daralmış olduğu tahmin edilmektedir. IMF ile anlaşmanın önümüzdeki haftalarda yapılacağını varsaydığımız zaman, ikinci çeyrekte itibaren ekonomideki daralmanın şiddetinin azalacağını düşünüyoruz. Ekonomi yılın son çeyreğinde büyümeye geçse de toparlanma yavaş olacak.

Yılın bütünü için baktığımızda ekonominin %4.1 oranında küçüleceğini hesaplıyoruz.

Bu tahminimizin arkasında, IMF kaynağının özellikle büyüme, bütçe finansman bütünlüğü ve istihdamı destekleyecek şekilde kullanılması varsayımı önem taşımaktadır.

Değerli katılımcılar,

Münhasıran değinmek durumunda olduğum bir diğer önemli alan, İşgücü piyasasına yönelik gelişmeler ve beklentilerdir. Revize edilen 2009-2011 verilerinden de anlaşılmaktadır ki, işsizlikle mücadele de başarısızlık artık açık bir şekilde teyit edilmiştir. Yüksek büyüme döneminde bile aşağı çekemediğimiz işsizlik oranı, krizle birlikte artık belirgin bir yapısal boyut kazanmıştır. Bu tür bir işsizlikle, macro ekonomik önlemlerin yanı sıra, doğrudan aktif işgücü politikaları ile de mücadele etmek zorunludur.

Son dönemlerde istihdam piyasasına yönelik olarak alınan bir dizi önlemin yanında,

doğrudan vasıf uyumsuzluğu,
bölgesel işgücü hareketliliği,
istihdam vergileri,
esnek işgücü piyasası mevzuatı alanlarında,
tüm sosyal taraflar olarak politika geliştirmek ve uygulamak ihtiyacı vardır.

Aksi takdirde, daralan iç ve dış taleple birlikte işsizlik daha da katılaşacak ve her geçen gün işsizlikle mücadele çok daha fazla tedbir ve fedakarlık gerektirecektir.

Değerli katılımcılar,

Uzun vadeli reform ve demokratikleşme sürecimiz açısından olduğu kadar, ülkemizin tüm dünyada daha istikrarlı ve güvenli bir yatırım ortamı olarak algılanmasında da, önemi büyük olan AB uyum süreci bir süredir neredeyse durma noktasına gelmiştir.

AB ile ilişkilerin ayrı bir Bakanlık koordinasyonuna verilmesi önemli bir gelişme olmakla birlikte, somut adımların atılması konusunda gereken hız henüz ortada yoktur.

Türkiye'nin küresel rekabet gücü yüksek bir demokrasi olarak ilerleyebilmesi için, AB üyeliğinin gerekli kıldığı, bireysel ve kolektif özgürlükler, eğitim, bilgi toplumu, kadın hakları, çevre, etkili kamu yönetimi reformu ve kayıt-dışı ekonomi gibi alanlarda köklü atılımlara gerek duyulmaktadır.

2014 AB tam üyelik hedefi, kararlılıkla Türkiye'nin kalıcı gündem maddesi olarak belirlenmelidir. 2014 hedefi kaçırıldığı takdirde üyelik perspektifi ancak bir sonraki mali dönemin başlangıcı olan 2021 yılına ertelenebilecektir.

Ne Kıbrıs problemi ne de bazı AB liderlerinin tutarsız ve konjoktürel yaklaşımları bu yönelimi etkilememelidir.

AB mevzuatına uyum demek, gelişmiş bir demokratik standart yakalamak ve etkili olarak işleyen, değer yaratan rekabetçi bir piyasa ekonomisi demektir.

Değerli katılımcılar,

İçeride yaşanan tüm bu gelişmelerle birlikte, dış dünyada, Türkiye'nin yerinin ve öneminin uluslararası camia tarafından daha fazla anlaşıldığı bir dönem yaşanmakta. Bildiğiniz gibi, Mart ayında, Türk özel sektörünü temsilen Londra'da düzenlenen G-20 İş Zirvesi'ne katıldık.

Ekonomik krizin en zengin ülkeler zirvesinde değil gelişmekte olan ülkeleri de kapsayan G20'de ele alınması son derece olumlu bir gelişmedir. Bu durum, tek tek ülkelerin krizle mücadele etme şansının sınırlı olduğunu ve ülkeler arasında işbirliği yapılması halinde, alınacak önlemlerin etkisinin artacağını göstermektedir. Bundan sonra, kuralların daha geniş platformlarda belirlendiği, ortak hareket etmenin önem kazandığı bir döneme girdiğimiz şüphesizdir.

Yaşadığımız kriz sürecinde dikkat edilmesi ve karşı çıkılması gereken en büyük tehlikelerden biri devletlerin bu süreçte korumacılığa yönelmesi olarak ortaya çıkmaktadır. Zirvede, taraflar da bu konuda mutabık kalmışlardır. Bunun dışında hemfikir olunan diğer bir konu da, IMF ve Dünya Bankası gibi küresel kuruluşlarının görev ve sorumluluk tanımlarında değişiklik yapılması.

Küresel ekonominin toparlanması ve yönlendirilmesinde önemli bir rol oynaması beklenen bu uluslararası kuruluşlara 1.1 trilyon dolarlık kaynak aktarımı kararı da memnuniyet vericidir.

Aynı kapsamda, Barack Obama'nın, ABD Başkanı olarak ilk ülke ziyaretini Türkiye'ye gerçekleştirmesi Türkiye'nin, önümüzdeki dönemde, dünyada istikrar ve güvenliğinin sağlanmasında en büyük katkıyı yapabilecek ülkelerden biri olduğunun kabulünü de teyit etmektedir.

Bölgesinde ve dünyada böyle büyük sorumluluklar almaya hazır olan ülkemizin itibarını ve saygınlığını sürdürebilmesi için üzerinde hassasiyetle durulması gereken önemli bir konu var; hukuk güvenliği olgusu. Bu noktadan hareketle, konuşmama son vermeden önce, kamuoyunu son dönemlerde meşgul eden Ergenekon davasına ilişkin bazı görüşlerimizi de sizlerle paylaşmak istiyorum.

Ergenekon davası Ülkemizin aydınlatılmaya muhtaç şiddet ve faili meçhul olayları ile muhtemel darbe ortamı yaratma girişimlerini yargılamak iddiası ile yola çıkan bir davadır. Ve bu haliyle TÜSİAD olarak çok önemsediğimiz bir davadır.

Ancak giderek davanın, soruşturma ve yürütülme yöntemlerine ilişkin toplumda ciddi kaygılar oluşmaya başlamıştır. Soruşturma kapsamında, demokratik hukuk devletinin temeli olan, tüm vatandaşların kanun önünde eşit olduğu ilkesinden hareketle, hukuka aykırı eylemde bulunan herkesin yargı önüne çıkarılabilmesi ve hesap vermesi gerektiğini düşünüyoruz.

Ancak, usul kanunlarının verdiği yetkilerin en ağır şekilde kullanılması veya bu kuralların hiçe sayılması, bireylerin adil yargılanma hakkını ve kişilik haklarını ihlal etmek anlamına gelir.

Son dalga kapsamında, başta kız öğrencilerimiz olmak üzere ekonomik olanakları kısıtlı gençlerimizin eğitimi için gönüllü olarak çok kutsal bir görev yapan sivil toplum örgütlerimizin mağdur edilmesi, üzücü ve kaygı vericidir.

Ayrıca bu süreçte, bu dernek ve vakıflara destek veren, aralarında çok sayıda TÜSİAD üyesinin de bulunduğu bağışçılar rencide olmuştur. Şimdi esas olan burs alan öğrencilerin haklarının zarar görmemesidir.

Ergenekon Soruşturması gibi kamuoyuna mal olmuş bir davanın, öneminin gerektirdiği özenle yürütülmesi yönündeki beklentimizi tekraren dile getirmek istiyoruz.

Hepinizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.